

Ac. 3455.

DE LUXATIONE CAPITIS
SPONTANEA.

—*—*—*—
SPECIMEN INAUGURALE MEDICO-
CHIRURGICUM,

QUOD,

CONSENSU AMPLISSIMI MEDICORUM
ORDINIS

IN

UNIVERSITATE CAESAREA LITERARUM
DORPATENSI,

UT GRADUM

DOCTORIS MEDICINAE

RITE ADIPISCATUR

DIE V. MENS. IUNII MDCCCXXII

H. L. Q. C.

PUBLICE DEFENDET

AUCTOR

CAROLUS DEMETR. EMANUEL DE WAGNER,

WINDAVIA - CURONUS.

C. XXVIII. 1

DORPATI LIVONORUM,

EX OFFICINA ACADEMICA J. C. SCHÜNMANNI

MDCCCXXII.

In primatur,

conditione tamen, ut, simulac typis excusa fuerit dissertatio, septem exemplaria collegio, cui librorum censura mandata est, tradantur.

Dorpati Livonor, d. xix. Mens. Maji.

MDCCCLXXII.

Dr. Ludovicus Emil Cichorius,

h. t. Decanus.

CXXV III: I

Quamquam circa morborum articuli causas et sedes permultum detexerit praestantissimorum virorum diligentia, inexhausta tamen quotidie occurrit vitiorum varietas, plurium observationum, quantamcunque similitudinis speciem prae se tulerint, diversitatem com-
monstrans. Innumeri sane humantur, quorum morbus exitialis huiusque sedes fomesque in unâ alterâve articuli parte vix satis indicari, aut divinari potuerat, nisi forte in generali quodam nomine, fungi articularis, luxationis, anchyloseos etc. acquiescere lubeat.

Innumeris modis diversa articulorum organa laedi et a justâ normâ aberrare possunt: innumeras inde

plus minusve santicas molestiarum turbas morbosque saepe insanabiles, omninoque lethales, oriri posse patet. Solidae fidaeque observationes et morborum historiae accurate consignatae ut ulterioribus in re medicâ progressibus faciendis viam patefecerunt, ita arti nostrae largiturae sunt firmitudinem et incrementum.

Maximum autem hoc in negotio subsidium praebent cadaverum inspectiones, quibus organorum a statu normali aberrationes, formae laesae, nisus formativi abnormis efficacia, aut defectus innotescunt, obscura clarescunt, dubia enodantur, falsa corriguntur.

Cum autem commutationes dynamicæ nos saepe etiam lateant, morbique originem ad intimos organismi recessus usque persequi non liceat; cum natura ipsa suis moliminibus medicatricibus, malo medicaturis vitamque conservaturis diversas producat immutationes et morbi, qui ejusdem sunt formae, respectu indolis, causae, status, progressus, complicationis etc. mirum in modum differant, non minus fateri oportet, adminicula inspectione cadaverum obtenta non semper rem adeo in apricum proferre, ut, quae fuerint causae,

qui effectus, quae prima morbi forma, qui primarius morbus, qui tamquam socios se adjunxerint; quae sint metamorphoses, quas morbus, aut quas natura medicatrix induxerit, distinctissime eluceant, ita, ut non quidem multa scitu necessaria supersint desideranda.

Cum non nisi amplissimo observationum apparatu ad condendum veri nominis practicum systema adspirare liceat, quo rerum in historiis obviarum causas eruantur, detegantur et clare demonstrentur, tandemque ex observatis omnium temporum atque locorum axiomata universalia magnae ad tum pathologiam, tum therapiam adjuvandam utilitatis incrementa elicere possimus; liquet, quanti momenti sit anatomia pathologica, quam laudanda sint praestantissimorum virorum conamina, qui tum in suis museis anatomico-pathologicis, tum in operibus magnam rerum seriem et ordinem conservare studuerunt.

Quum mihi, ad summos in arte salutari honores adspiranti, publicum specimen sit exhibendum, doctisque censoribus submittendum et praeparati cujusdam anatomico-pathologici in academiae Dorpatensis mu-

seo adservati, capitis et atlantis subluxationem et anchylosin exhibentis describendi mihi contigerit et opportunitas et licentia: ad multorum salutem aliquid conferre existimavi, hocce primum meum quaecunque specimen benevolo lectoris iudicio submissurus. Materiam sumsi pertractandam amplissimae sane extensionis, in quâ tractandâ jam viri ingenii acutioris versati sunt, et quae per se talis est, ut vix ac ne vix quidem paucis dissertationis pagellis comprehendere possit. Ne igitur quâque ex parte absolutam tam amplae materiae expositionem exspectet *eruditus lector*, rogo quae-soque.

Praeparatum nostrum cranium hominis, provectae, uti videtur, aetatis cum perfectâ anchylosi atlantis et partis occipitalis ossis sphaeno-occipitalis proponit, cui, uti e mutuo ossium coalitu clare elucet, subluxatio antecesserat. Hujus praeparati basin cranii sub calcem dissertationis meae ad majorem rei perspicuitatem adjuvandam, delineatam et aere excusam subjunxi.

Ad atlantem quod attinet, ambo ejus arcus mirae sunt tenuitatis; superficies laterales partium ejus late-

ralium ut cariei vestigia, ita et calli luxuriam demonstrant, in superficiebus articularibus inferioribus nullae deteguntur abnormitates, superiores contra cum processibus condyloideis partis occipitalis ossis sphaeno-occipitalis coalitae inveniuntur, quâ perfectâ concretionem conjunctiones articulares atlantis et capitis immobiles deprehenduntur. Sinistra atlantis pars lateralis aliquantulam suae altitudinis fecit jacturam, ita, ut ad hoc latus et retrorsum inclinatum caput videamus. Quod autem ad totius atlantis situm attinet, atlas antrorsum $2\frac{1}{2}$ Lin. Par. et versus dextrum latus 2 Lin. Par. decessit, ita, ut arcus ejus anterior $2\frac{1}{2}$ Lin. Par. et posterior totidem Lin. Par. ossi occipitali obversi, immobiles conspiciantur.

Quamquam diametri tum foraminis magni ossis occipitis, tum foraminis medii atlantis normales sint, tamen subluxatione mox designatâ canalis medullaris valde coarctatus et incurvatus in hacce regione reperitur.

Praeterea suturam sagittalem et lambdoideam plane fere ossificatas et processum condyloideum sinistram maxillae inferioris 3 Lin. Par. brevioris reperimus.

In hoc singulari admodum exemplo, mortis telum obtulit natura, cum homo tali morbo obnoxius, uti ex anchylosi patet, aliquamdiu post factam subluxationem adhuc vixerit necesse est. Naturae consilio et opere lente progredientis luxationis ulterior progressus anchylosi cohibebatur, et eo quidem mirabili cum effectum, ut canalis ad condendam medullam spinalem desinatis major coarctatio, et inde ex collisâ illâ medullâ et compressis nervis, necessario oritura paralyss totius corporis praecaveretur.

Licet studiosè conarer morbi indagare historiam, hoc quidem nullo modo fieri poterat, cum cranium hocce ante multos abhinc annos, absque ullâ morbi mentione, theatro nostro anatomico traditum esset.

Hanc subluxationem non nisi sensim lentoque gressu a causis internis exortam fuisse ratus sententiis *Pallas* 1), *Callisen* 2), *Boyer* 3) aliorumque accedo,

1) *Sim. Pallas*, practische Anleitung, die Knochenkrankheiten zu heilen. Berlin und Stralsund 1770. p. 107.

2) *Callisen*, Systema chirurgiae hodiernae in usum

qui et observationibus et experimentis suis comprobare studebant, ejusmodi luxationes violentiâ externâ, vitâ adhuc vigente, produci non posse; licet haud desint observata *Schaarschmidtii* 1), *Mursinnae* 2) qui contrarium contendunt. Quum non nisi diligens hac de materiâ observatio et experientia facultatem et licentiam suppeditet hanc auctorum controversiam decidendi et dijudicandi, et ego meam ipsius suspensam velim sententiam eo, quod similia observandi mihi nunquam data est occasio. — Hoc tamen dicere licebit: capitis cum primâ vertebrâ colli nexum ad eo firmum esse, ut externâ vi vix unquam solvatur et luxatio inducatur. Oculis enim in hujus articuli structuram conjectis videre quidem licet, ligamentorum re-

practicum et privatum adornatum. Hafniae 1800. Tom. II. Pars posterior. p. 565.

3) Abhandlung über die Knochenkrankheiten und die dabei angezeigten Operationen, von dem Baron *Boyer*. Aus dem Französischen übersetzt und mit einigen Anmerkungen begleitet von Kajetan Textor. Würzburg 1819. Tom. II. p. 96.

1) Wöchentliche Nachrichten. Th. VII. p. 339.

2) Journal für die Chirurgie. Berlin 1803. II. Bandes 2. Stück. p. 149.

spectu habito, nexum illum firmissimum non esse, cum ligamenta intervertebralia et subflava hic desint, et membranis tantummodo arcus atlantis anterioris et posterioris suppleantur 1). Qui quidem articulus majorem obtinet firmitatem peculiari superficierum articularium structurâ, quâ processus condyloidei ossis occipitalis cum superficiebus articularibus atlantis superioribus cuneatam formam referentes conjuncti sunt, quum hae introrsum sursumque, illi vero extrorsum ac deorsum obversi sint, ita, ut vi externâ adhibitâ, nisi fracturâ antecedente, in latera decessus plane fieri non possit. Deinde constat: diversos capitis motus anteriora et posteriora versus atque in latera partibus potius cervicis inferioribus movendis effici, praeterea rotationem capitis, non tam ex occipitis et atlantis, quam hujus et epistrophaei motibus, pendere. Hinc apparet capitis cum atlante motus minimos esse, indeque etiam vim externe adhibitam hunc in articulum parum valere 2) et propterea ejusmodi luxationes, non

1) J. F. Meckel, Handbuch der menschlichen Anatomie. Halle und Berlin 1816. Bd. II. §. 846.

2) Chirurgische Wahrnehmungen durch William Bromfield. Aus dem Englischen übersetzt und

nisi antecedente fracturâ fieri posse, omnino non esse statuendum.

Nihilominus tamen ejusmodi luxationes reperiuntur, quarum exemplum nobis non solum praeparatum nostrum praebet, sed quarum etiam Columbus 1), Wynpersse 2), Sandifort 3), Rust 4) aliique in scriptis suis mentionem faciunt. Ergo non nisi in conditionibus et mutationibus existentiae organicae semina morbosa, cum proclivitate ad articularum morbos, quas luxatio spontanea sequitur, nituntur, alia jam hereditaria, aut connata, alia post demum, ex affectionibus

mit einigen Zusätzsen vermehrt, Leipzig 1774. p. 265.

1) Columbus. De re anatomica. Venetiis 1559. p. 263.

2) Jac. Th. van de Wynpersse. Dissertatio de Anchylosi. Lugd. Batav. 1783. §. 21.

3) Sandifort. Exercitationes academicae. Lugd. Batav. 1783. p. 4.

4) Joh. Nepomuk Rust. Arthrokakologie, oder über die Verrenkungen durch innere Bedingung und über die Heilkraft, Wirkungs- und Anwendungsart des Glüheisens. Wien 1817. §. 111.

fortuitis acquisita, quibus *positis et accedentibus* caussis occasionalibus pro peculiaris conditionis diversitate diversi exoriuntur articularum statûs pathologici.

Valde differunt et structurâ et texturâ articuli partes, ut quarum quaelibet peculiari modo affici et a conditione normali decedere possit, sive situm, sive formam, sive partium robur, sive humores variasque laesiones et corruptiones etc. spectes, adeo, ut vix forte vitium excogitari possit, ejus, in articulo reperti, non numerosa apud auctores inveniantur exempla, quo luxationem spontaneam inferri posse censebant.

Licet jam Hippocrates luxationis spontaneae plurimorum articularum mentionem fecerit 1), tamen in primâ artis salutaris cultae aetate, tum ob inscitiam structurae corporis humani, tum ob defectum suffi-

1) *Hippocratis Coi* opera omnia ex edit. Foesii. Aph. Sect. VI. 59, 60, 46. De articulis S. VI. p. 879.

cientium observationum practicarum, res ista meliora capere non poterat incrementa. Hinc etiam non est, quod mireris, ex hisce temporibus de capitis luxatione nihil omnino inveniri, quum et aliis rarior occurrat.

At superiori seculo novissimisque temporibus, pathologicae articularum affectiones, quas luxatio spontanea subsequi solet, diligentiori ac frequentiori examini subiciebantur. Quas quidem singulas pertractare per pagellarum circumscriptos fines non licet; itaque praecipuas saltem afferre liceat, meditationibus qualibuscunque meis subadditis.

Maximâ cum diligentia hanc materiam nostris quidem temporibus imprimis perlustravit cel. Rust 1). Quantumcunque vero merita hujus cel. viri venerer, tamen ejus sententiae ubique et omnino accedere nequeo, cum in affectione *primariâ* ossium indeque sequente eorum inflammatione *solum* luxationis spontaneae causam quaereret 2). Ipso nimirum auctore

1) Vid. ejus opus supra citatum.

2) *Rust.* O. c. §. 109 et a, l.

cartilagines articulares aliaeque partes articulum constituentes in decursu morbi non nisi secundo modo afficiuntur, id quod autem aliorum experientiae contradicit. Ex practico enim observatis circa luxationem spontaneam divulgatis satis innotuerunt partes, quae primarie affici possint; patent pariter decursus harum affectionum,

Consequenter primo hae affectiones justo ordine erunt enarrandae, deinde, ut causae huius morbi recte cognoscantur, distinguendae, singulae in simplices suas potestates resolvendae et quid tum singulae, tum plures simul in atlantis et occipitis articulum ipsum valeant, examinandum.

Primo quidem ad membranas articuli fibrosas quod attinet, vulneribus, contusionibus, aliisque laesionibus, nec non a causis internis hae violantur et inflammantur. Raro autem haec inflammatio in suppurationem, aut gangraenam, saepius in exsudationem lymphaticam et in indurationem harum membranarum transit, quae texturam suam et structuram, nec non splendorem argenteo deperditis, cum aliis articuli parti-

bus coalescunt. Nonnunquam resoluta inflammatione, vulneribusque sanatis, ligamenta haec elastica sua vi destituta et debilitata remanent. Quae quum ita se habeant et accedente affectione morbosam secundariam et inflammationem, commemoratarum partium degeneratio adeo procedit, ut cartilagines, ossa ceteraque organa articulum constituentia pedissequa destruantur corruptione.

Affectiones autem morbosae membranarum synovialium, propriam synoviam secernentium 1) majoris sunt momenti. Hae quidem membranae a causis

-
- 1) Grundriss der Physiologie, von F. Magendie. Aus dem Französischen übersetzt von Dr. C. F. Heusinger. Eisenach 1820. T. II. p. 40. — Olim solennis erat opinio, synoviam secerni a glandulis, quas dicunt Haversianis; industria autem cel. Bichatii detexit, has nihil aliud esse, nisi ad ipsam ramificationem vasorum destinatam glomerulam. Vid. *Traité des membranes en general et de diverses membranes en particulier* par Xav. Bichat a Paris. (Uebersetzt in Reil's Archiv für die Physiologie, V. Bandes 2. Heft. S. 260.)

sive externis, sive internis inflammari possunt. Quae si acuta sit inflammatio, in eo cum inflammatione aliarum membranarum serosarum convenit, ut saepe, nisi resolvatur, in exsudationem synoviae nimiae (Hydrarthros) aut morbose commutatae et in suppurationem transeat. Sicuti in omnibus inflammationibus acutis, pariter in hac, symptomata longe sunt vehementiora, decursus multo celeriores.

Plerumque morbi decursus est chronicus, hac conditione insignis, quod secretionem synoviae, respectu quantitatis, vitiata, membranae rarissime cum ceteris articuli partibus coalescant. Progrediente hac inflammatione, in suis exordiis vix aperte se prodente, materia gelatinosa, subflava, membranis firmiter inhaerens, ita, ut nonnunquam solo cultri usu ab iis separari possit, secernitur et duriusculae consistentiae reperitur 1).

1) B. C. Brodie's pathologische Untersuchungen über die Krankheiten der Gelenke. In einem Auszuge in der Sammlung auserlesener Abhandlungen für practische Aerzte. 26. Bandes 4. Stück. p. 612. Casus 10mus.

In majori mali gradu ipsae membranae synoviales in massam pulposam fuscam subinde $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{3}$ pollic. crassam degenerant, quae filamentis subalbidis intermixtae nonnunquam strias rubras (vasorum abnormes ramificationes) ostendunt 1). Malo ulterius progrediente vegetatio aucta et anomala cum vicissitudine materiae organicae et in reliquis articuli organis, animadvertitur. Partes molles omnes inflammatae in unam massam veluti conglutinatae, specificam resolutionem et turgentiam laxam ostendunt, ita, ut a se invicem singulae partes distingui nequeant. Haec massa totum articuli cavum saepe implens nonnunquam gangraenosam et ichorosam nanciscitur conditionem. Cartilagines denique articulares intumescunt, emolliuntur, resorbentur, vel exulceratione sensim sensimque destruuntur. Spongiosae ossium extremitates carie afficiuntur, hinc totius articuli intumescencia, dolor acutissimus, profundus, puris ichorisque accumulatio, abscessus varii et ulcera fistulosa.

Cartilagines articulares et ipsae primarie nonnun-

1) Brodie l. c. 5tus, 6tus, 7mus, 8vus, 9vus Casus. p. 599 sqq.

quam afficiuntur, quas quidem affectiones luxationes spontaneae subsequi possunt. — Constat observatione assiduâ, processum plasticum in cartilaginibus lente procedere 1); praeterea eas partes cartilaginosas, quae extrema ossium obducunt et cartilagine interarticulares inflammatione affectas rarissime ossificare, sed plerumque exulcerare. Memoratu inprimis dignum, hanc exulcerationem non semper, cum puris secretionem esse conjunctam 2). — Quia cartilagine paucissimis gaudent vasis, plurimi auctorum sibi persuadebant, hanc exulcerationem purisque secretionem non ab anomala ipsarum cartilaginum vegetatione, sed ab ossium vasis incipere et derivandam esse. Cui quidem persuasioni suae fidem largituri monent, superficiem cartilaginis ossi adversam eique inhaerentem plerumque prius exulcerari; observata autem cel. Brodie docent, et alteram cartilaginis superficiem prius ab exulceratione affici posse 3). — Sive in hac, sive in illâ superficie exulcerentur cartilagine, morbus, sua acquirens in-

1) Meckel. O. c. T. I. §. 265.

2) Meckel. O. c. T. I. §. 269.

3) Brodie. l. c. Casus 22dum et 23tium. p. 641.

crementa, ex aliis tamen in alias transmigrat partes, in ossa potissimum saevitiâ suâ effusâ. Intumescunt extrema ossium, et *carie*, necrosi etc. destruuntur; pure, ichore aliisque humoribus acribus molles articuli partes irritantur, inflammantur, exulcerantur, unde gravissimae exoriuntur molestiae.

Post varias laesiones, inprimis circa articulos, nec non a causis internis ossa inflammantur ac degenerant, partium illa constituentium ratio et qualitatum indoles mutantur, alienisque admixtis inquinantur, unde innumeri ossium morbi exoriuntur, quibus partium firmitas, cohaesio et figura pervertuntur, libero partium motu sublato. Quae cum ita sint, simul et cartilaginum molliumque partium varia inferuntur vitia, quae eo articulum disponunt, ut laevissimâ accedente externâ causâ, quin sponte etiam, articulus saepe solvatur, aliique hunc infestantes succedant morbi.

Sicuti supra jam monui, liquor articularis intra cavitatem exsuperans, vel alienae materiae congestio et accumulatio, partes, quae articulis pro munimento

sunt, debilitare et ossa pedetentim e sedibus suis protrudere valent; humores a naturali suâ crasi deflectentes, praeter inflammationem ejusque sequelas, quas inducere possunt, pulposas, calculosas aliasque indurationes admittunt, quarum quaeque sua inferre valet incommoda.

Partium denique articulis adjacentium a statu normali deflexiones: suppuratio, exulceratio, gangraena, sphacelus, scyrrhus, aneurismata, variique tumores articulum debilitare et eo disponere possunt, ut secundariâ accedente causâ gravioribus afficiatur morbis.

Raro autem quaecunque istarum affectionum singularis inhaeret, quin et aliam atque aliam sibi comitem associet; inde magna morborum articulos instantium compositio et complicatio, unde malum saepissime insanabile redditur.

Patet, haec omnia recte dijudicanda fore ex mutatis horum organorum texturâ et structurâ, ex magnitudinis, proportionis, nexûs, sitûs, a statu normali

deflexionibus, ex inflammationis, suppurationis etc. signis characteristicis, ex laesis functionibus, ex antecedentibus potentiis nocentibus, e connatâ, seu hereditariâ labe, ex aetate, sexu, vivendi ratione, e morbis, sive superatis, sive comitantibus, medelis adhibitis c. s. p.

Licet circa morbos articulum capitis cum atlante afficientes rariora nobis sint observata, tamen quae exstant, docent: hunc articulum simili modo morbose affici et degenerare posse, hinc causae luxationis spontaneae hujus articuli non solum ab ossium, sed etiam a ligamentorum affectionibus primariis petendae forent.

Quum vera et rationalis therapia sive morbis medendi scientia, maxime accuratâ morbotum diagnosi, ortusque eorum ex suis causis atque incrementi cognitione nitatur, praeterea etiam a nobis supra de iis aegritudinibus in genere actum sit, quas luxatio spontanea sequatur: nunc quantum quidem per harum pagellarum angustiam licet, ad contemplandas causas, quae articulorum commemorata vitia inducunt,

subsequentia dilucidaturis ulterius praelegendum nobis videtur.

Quandocunque consignatas articulorum morborum historias paulo accuratius perlustraveris, animadvertes, maxime eos, qui, vel naturâ, vel adversâ valetudine imbecilliores redditi sunt, his morbis affici et medicam opem poscere, difficulter tamen sanari pariterque summâ cum circumspectione prudenter et lenissimè esse curandos.

Causae morborum articulos infestantium raro simplices sunt, plerumque potius ex pluribus conditionibus simul concurrentibus compositae.

Quotiescunque ergo conditionum mutuo concursu causam morbi constituentium aliqua mutatur, gradu aut augetur, aut imminuitur, vel prius positae novae quaedam accedunt causae, aut alia in aliarum locum succedit, toties quaedam mutatio, imminutio, aut augmentum in ipso quoque morbo aequabiliter respondebit, unde etiam pro causarum diversitate et compositione, morborum originis lentae, vel subitaneae, du-

rationis, incrementi, vel decrementi, mutationis ex alio in alium, perfectae vel imperfectae sanationis etc. petenda foret ratio.

Hinc semina morbosa dispositiones quascunque corpori insitas indignant, morborum generationi obsecundantes, si aequabilis potentia nocens accesserit, Neque hereditaria, neque alia quaecunque ad articulorum vitia proclivitas aliter aestimanda est, ac ratio dynamica pariter atque organica partium solidarum,

Cujus rei admodum manifesta exempla praebent praecipue diathesis scrophulosa et rhachitica a viscerum abdominalium debilitate nutritionisque languescentiâ et vitiis oriunda 1). Iis praecipue haec vitia imminet, qui tenerâ debiliq; corporis constitutione sunt praediti, in quibus intestinorum vasa absorbentia impedita et labefacta sunt, in quibus, ob salivae succi

1) Ueber die Erkenntniß und Cur der chronischen Krankheiten des menschlichen Organismus, von Dr. W. A. Haase. Leipzig 1820. III. Bandes 2. Abth. S. 294, 295, 314 etc.

gastrici enterici variam degenerationem, necessaria chyli ingenui paratio impeditur. Habitu magis evoluti, accedentibus aequabilibus caussis externis, gignuntur morbi, qui tum invasionis modo, tum sede, decursu et gradu differunt; nam morbi suis ex caussis nati, determinatas quoque ab his acquirunt vires, quibus et agunt et in agendo perseverantes cursûs suos conficiunt.

Sic in scrophulis et rhachitide, infestissimis ossium hostibus, horum compages haud facile solidescit, sed spongiosa manet, epiphyses aegerrime evalescunt, ossa curvantur, corpora vertebrarum integra subinde emolliuntur, destruuntur et nonnunquam sine carie collabuntur; ligamenta relaxantur et cartilaginee articulares intumescere ac degenerare solent. Ossa exhibent medullam fluidiorem, et spongiosae eorum partes ab initio limpidum, deinde flavescens fluidum et substantiam caseosam suis in cellulis continent 1), ita, ut laticem exprimere possis. Hoc osteogeneseos vitio

1) *Brodie*. l. c. Casus 24tus, 25tus, 26tus. p. 646
sqq.

calx phosphorata, quâ ossa firmitudinem acquirunt, praeter naturam absorbetur, superstitibus albumine et gelatinâ. Praecipue autem his degenerationibus vertebrae, nec non genu corripuntur 1).

In arthritide, quae inflammatione membranarum articularium est conspicua 2), varias etiam oriri posse degeneraciones, frequentissima assidueque docent observata. Hanc inflammationem, praecipue chronica si fuerit, sequuntur exsudationes lymphaticae in articulo- rum cavitatibus, quibus variae producuntur molestiae. Simul etiam synovia mutatur, partes eam constituentes aquosae, vasis nimis incitatis, resorbentur et praecipitatur calx phosphorica, formantur concrementa calcarea, aut lapidea (tophi s. tubercula arthritica) quibus motûs articulo- rum difficiliore redduntur, nonnunquam plane impediuntur. Hae affectiones mox et alias, cartilaginum nimirum et ossium comites, sibi associant; illae intumescunt et resorbentur, haec porosa

1) *Rust*. O. c. §. 35.

2) *Haase*. O. c. T. II. §. 243.

sunt, et exoriuntur in iis tubercula et exostoses variae consistentiae. Pluribus observationibus nobis constat, has degeneraciones, luxationes spontaneas subsequi posse 1).

Vel rheumatismum etiam praecipue chronicum et fixum, hunc morbum producere posse, plurium auctorum observata docent 2). — Simili modo pro singulari hominum conditione et pro caussarum concurrentium diversitate, articulorum morbi, respectu

1) *Nees* im Journal der practischen Heilkunde und Wundarzneykunde, herausgegeben von *Hufeland*, 16. Bandes 3. Stück. S. 173. — Preisfrage, worin besteht eigentlich das Uebel, das unter dem sogenannten freywilligen Hinken der Kinder bekannt ist? Beantwortet von *J. A. Albers*. Wien 1807. p. 18.

2) *Rust*. l. c. §. 37. — Preisfrage, worin besteht eigentlich das Uebel, das unter dem sogenannten freywilligen Hinken der Kinder bekannt ist? Beantwortet von *Dr. A. W. Ficker*. Wien 1807, p. 78.

sedis, gradus, durationis, complicationis, exitus etc. summopere differentes et ex aliis diathesibus, ut syphiliticâ, scorbuticâ, ex exanthematibus retrogradis et acutis (Scarlatinâ, morbillis, variolis) et chronicis (Scabie, herpete etc.) ex suppressis haemorrhagiis (Haemorrhoidibus, fluxu mensium) praematurâ ulcerum habitualium sanatione aliisque potentiis nocentibus produci possunt, quibus diverso modo humorum motus et erasis, partium solidarum textura et structura dynamica et mechanica articulorum qualitas pervertitur.

Quum autem potentiae nocentes nunquam totum simul afficiant organismum, sed alia prae aliis occupent organa, vel systemata; haec proxime etiam debilitantur, reliquo corpore bene valente. Quodsi dein morbi decursu totum corpus simul patiatur, ea tamen organa, vel systemata maxime debilitantur, quae totam potentiae nocentis vim olim experta sunt, quia certo respectu debiliora plerumque auctâ laborant receptivitate. Hinc potentiae nocentes externae semina morbosa provocare valent, quae nata dein cum illis concurrente in morbos abeunt. Differunt autem effectus

pro violentiae et injuriae externae gradu. Aliae fanissimos morbo afficiunt, aliae tantum procedente dispositione, aut proclivitate.

Hinc caussae internae, quae primae vertebrae capitique articulum infirmare, ejusque luxationem spontaneam producere valent, eadem sunt, quas supra commemoravimus. — Caussis autem externis praecipue adnumeranda sunt: hujus articuli vulnerationes, contusiones, refrigerium, exercitia corporis gymnastica variique ludi, aut onerum gestatio.

Si in universum propriarum morborum caussarum cognitio, et perspicuitas insigni utilitate in arte nostra sese commendat, atque etiam ad tutam et auspiceam sanationem expeditam patefacit viam, in morbis primae vertebrae articulum infestantibus summi haec erunt momenti, quia, sine exacta cognitione, nec morbum imminuentem arcere, nec praesentem remove, neque verum de ejus eventu judicium ferre medico licet.

Quum inflammatio in commemoratis primae vertebrae capitique articuli affectionibus morboris conditiones materiales vario modo immutare valeat, inflammationis symptomata, nempe vegetationis anomaliae et multifariae inde proficiscentes turbae, uti jam supra monuimus, horum morborum diagnosi instituendae viam patefacient. Quum autem haec inflammatio quoad dynamicam suam naturam et characterem et pro diversitate gradus, sedis, complicationis etc. differat, indeque symptomata morbum concomitantia valde non discrepare non possint, difficile est, symptomatologiam ubique omnino adcommodatam proferre. Quodsi igitur omnibus differentiis et circumstantiis convenientem, omnibusque partibus absolutam hujus morbi diagnosin non proferam, nec nisi signis quibusdam pathognomicis inhaeream, veniam det *lector benevolus* atque indulgeat quaeso.

Tam prognosi, quam therapiae maxime expedit, varia morbi stadia stabilire, quorum tamen transitus alius in aliud, sicuti in omnibus morbis, ita etiam in hoc, talis est, ut accurate distingui nequeat.

Stadium primum (quod *stadium prodromorum* equidem dixerim) talem prae se fert similitudinem cum colli et cervicis affectionibus rheumaticis et catarrhalibus, ut ambo morbi difficillime alius ab alio distingui possint. Quae affectiones plerumque se produnt doloribus cervicis et faucium noctu exacerbantibus, quae inspiratione, deglutitione et refrigerio augentur, saepe plane evanescent. Raro autem tumor, aut alia quaedam faucium, aut exterioris colli regionis affectio animadvertitur. — Symptomata supra commemorata plerumque remedium antirheumaticorum usu removeri possunt; quae autem remissio non est permanens; mox enim, sine ullâ accedente causâ, majori cum pertinaciâ et vehementiâ redeunt molestiae. — Cel. Rust hoc in stadio ubique tanquam signum characteristicum assumit dolorem vehementissimum, profundum, quem aegrotus, in regione atlantis, sentiat. Rem autem ita se non habere, et hunc dolorem nunquam omnino non adesse, demonstrant aliorum observata 1).

1) Morgenblatt für gebildete Stände. Vierzehnter Jahrgang 1820. Litteraturblatt. No. 55. p. 218.

In *stadio secundo* symptomata supra designata vehementiora et pertinaciora redduntur. Accedunt praeterea raucitas et motus capitis dolorifici; dolores prius cervicem tantum occupantes valde adaugentur et praecipue in occipitis regione concentrantur. Cum rigiditate colli caput inclinatur aut in latus alterutrum, si una tantum conjunctio articularis affecta sit; utraque contra affectâ, aut antrorsum, aut retrorsum caput inclinatur. Ex enormi capitis situ elucet, proportionem naturalem superficierum articularium processuum condyloideorum partis occipitalis ossis spheno-occipitalis et atlantis jam esse sublatam, quâ de re hoc stadium *subluxationis* (stadium) nominari jure meritoque potest. Et origine morbi et aliis variis causis tempus hujus stadii, nec non antecedentis diverso modo variat.

Ante *stadium tertium* (*stad. luxationis perfectae*) molestiae adhuc remittunt. Mox autem dolores hucusque in occipite tantum concentrati, continentiores fiunt et totum caput, praecipue autem frontis regionem, occupant. Caput nunc magis etiam inclinatur in alterutrum latus, aut antrorsum, aut retrorsum,

unde luxatio perfecta esse cognoscitur, quâcum nec molestiae remittunt. Aegrotum omnem corporis motum evitare, necesse est, utpote quo dolores quam maxime augeantur. Lecto plerumque adfixus, et quidem, si in unâ tantum conjunctione articulari morbus adest, in sano latere, aut si utraque affecta fuerit, pronus cubare debet. — Jam in secundo stadio, magis autem hoc in tertio molestiae locales, vehementiâ suâ continentes, in totum corpus agunt. Aegrotus totius corporis lassitudinem sentit et nonnunquam extremitates superiores in statum paralyticum transire incipiunt: somnus est impeditus, digestio et nutritio languent, et tum plerumque febris lenta exoritur. — Tanquam signum pathognomicum hoc in stadio considerandi sunt: instinctus aegroti corporis situm mutantis suis manibus caput suffulciendi; porro: vultus aegroti peculiaris, rugis frontis, oculis in cavo depressis, semiclausis segniterque se moventibus, labiis retractis et stridore dentium saevissimos depingens dolores.

In quarto stadio (*colliquativo*) denique totius corporis affecti symptomata magis etiam in conspectum veniunt. Ad febrem lentam colliquationes acce-

dunt, paralysis magis evolvitur, quâcum alia adhuc symptomata turbatae systematis nervosi functionis exoriuntur, ut: susurrus aurium, stupor, convulsiones etc. In externâ colli regione ulcerum fistulosorum aperturae comparent, quae suppuratio, plerumque profusa, vires magis etiam prosternit, quo quidem modo in hoc ipso statu miserando a molestiis suis torquentibus morte deliberatur aegrotus.

Quum hic morbus tam raro occurrat, et in primis ejus stadiis, nisi forte alii accedant casus, lethalis non sit; necdum occasio medicis se obtulit, articularum commutationes in primis morbi stadiis arte anatomicâ investigandi. Hinc momenta cadaverum inspectionibus reperta, quae hodieque nobis innotuerunt, de commutationibus pathologicis, non nisi ex ultimis morbi stadiis nos edocent. Quarum fide plerumque accumulationes puris inter oesophagum et colli vertebrae sunt repertae. — Processus condyloidei ossis occipitalis, nec non superficies articulares atlantis carie semper destructae erant, quae quidem destructio etiam in alias horum ossium partes se extenderat. Molles articuli

partes vario modo pariter tum morbose affectae, tum destructae reperiuntur. Inter duram matrem et tunicam arachnoideam, nec non in sinibus cerebri nonnunquam fluidum serosum erat accumulatum. Membranae medullam spinalem circumdantes lividae erant, gangrenosae, perforatae, ipsaque medulla spinalis persaepe degenerata 1).

Ex descripto decursu elucet, hunc morbum, in primis ipsius stadiis, cum affectionibus colli rheumaticis facile posse permutari. At major tamen symptomatum ista pertinacia in hujus mali suspicionem adducere medicum debet. — Deficientibus cunctis symptomatibus hunc morbum vel a capite obstipo, sublata ratione antagonisticâ musculorum sterno - cleidomastoideorum exorto dignoscere possis.

Plerumque, nisi mature in consilium vocatus fuerit medicus, morbus hic ipsâ morte finitur, febris

1) Salzburger medicinisch - chirurgische Zeitung.
Anno 1813. p. 108.

lentae injuriis adductâ. Sicut autem in aliis, ita etiam in hoc morbo mirabiles naturae vires medicatrices observare licet, quae quamquam raro, nonnunquam tamen hoc malum vel in profectionibus suis stadiis lenire possunt. Hoc quidem efficere natura solet anchylosi atlantis cum occipite illata. Plerumque autem non solum superficies articulares coalescunt, sed haec calli formatio etiam per alias ossium partes sese extendit, cujus exemplum nobis praebet praeparatum nostrum. Quandoque haecce ossificatio tantopere extensa reperiatur, ut canalis medullaris adeo imminuta esset, ut tantum caulem pennae amplecteretur 1). Quae quidem momenta nos edocent, quantopere medulla spinalis, sine vitae discrimine, comprimi possit, quod autem ex malo lente tantum progrediente, declarari potest, in quo medulla spinalis nec minus gradatim fortius comprimitur.

Quoad prognosin, ex dictis jam clare elucet, eam non semper eandem esse posse. Momenta autem no-

1) Boyer l. c. p. 96.

tatu dignissima, circa quae praecipue differt, sunt caussae et stadia morbi. — Huic morbo ex caussis externis mox praetereuntibus exorto facilius mederi possis, quia aegroti constitutio plerumque nondum adeo est debilitata. Sin contra caussae internae et potissimum constitutionis vitia hunc morbum produxerunt, pejor est prognosis, quia persaepe non singulae in corpore agunt, nonnunquam difficillime indagandae. Praeterea haec constitutionis vitia sunt chronica, quibus itaque tam brevi tempore mederi non possumus et persaepe fortiorum remediorum localium applicatio impeditur. — In primo stadio, dynamicum plerumque se exhibente, hujus mali radicitus removendi adhuc aliqua spes potest fore, nisi vitia constitutionis adsint, sive aliae caussae aegre removendae. At in secundo stadio cum morbus in organicum transeat, faustissimus exitus, ankylosis est putanda. In tertio autem et quarto stadio pessima prognosis est. In his nempe hectica febris adest, vires aegroti diutina morbi duratione valde debilitatae sunt, itaque nec satis convenienter reagent, quae de re neque ex moliminibus naturae medicatricibus, neque ex remediis applicatis sperare quidquam licet.

In multis illis operibus de luxatione spontanea tractantibus, cura hujus morbi tam copiose est enarrata, ut, nisi jam dicta me repetere velis, hic sufficere mihi videatur, non nisi primaria proposuisse momenta, quae medico in medendo huic morbo sint observanda.

Methodicâ medendi ratione usuro praecipue caussae et stadia morbi sunt respicienda. Ante autem, quam de his ipsis verba faciam, praemonere mihi liceat; *quietem* articuli laborantis in quâcunque morbi formâ et stadio imprimis esse observandam, quia non, nisi illâ observatâ, ulteriorem mali progressum praecavere et pertinaciam morbi applicatis convenientibus remediis in faustum exitum convertere potueris.

Articulo contusionibus, vulneribus aliisque potentis externis laeso, medicus succedentem inflammationem methodo antiphlogisticâ recte applicatâ praecavere studeat, aut, si jam adfuerit haec inflammatio, lege artis ei medeatur. — Si contra quae-

cunque caussarum internarum supra commemoratarum hunc morbum produxerit, aut in decursu sese adsociaverit, ista maxime est respicienda; sic dispositiones metastaticae vel exanthematicae ad congrua loca derivandae; sic languescientia et alia re-productionis et digestionis vitia, sic diathesis scrophulosa, arthritica rheumatica aliaeque regulis therapiae rite adhibitis forent tractandae.

In primo morbi stadio, in quo plerumque status inflammatorius adest, methodus antiphlogistica applicanda, ut: venaesectiones, hirudines, cucurbitulae, fomentationes frigidae e glacie et nive etc., quae persaepe dolores citissime remonent. Caveas autem, ne applicentur hae fomentationes in istâ mali formâ, cum ex rheumatismo et arthritide est exortum, hæc enim in formâ hae fomentationes, sicuti satis expertum est, nocent. Magis tunc conveniunt pulvini herbis aromaticis referti, infriktiones mercurialium et temperatura articuli aequaliter moderata. Porro jam in hoc stadio, derivantia, ut: rubefacientia et vesicantia optimum edunt effectum, incitatis enim partibus externis status inflammato-

rius internarum partium coërcetur. — Sin stadium secundum cum inflammationis sequelis adfuerit, tum fortiora incitamenta articulo morbose affecto quam proxime sunt applicanda, ad impediendos, antagonismo, ultiores desorganisationum progressus. Quem finem variis remediis adipisci medici studuerunt, ulceribus artificialibus, moxâ, kali caustico adplicato etc. Haec autem plerumque non sufficere, edocti sumus experientiâ. Quum vero ad ultiores progressus coërcendos incitamento applicando, et diutius quidem agente et vehementissimo intra momentum effectû opus sit: cauterium actuale ipsum prae ceteris omnibus commendabile fuerit, quo adhibito plerumque statim auferuntur atrocissimi dolores. Praeterea hoc cauterio etiam inflammatio hypersthenica latius sese extendens provocatur, quam et melioris indolis et profusior sequitur suppuratio; deinde etiam ferro candente adhibito, vel crustae gangraenosae ambitum determinare licet. In eâ formâ mali, de quâ nos quidem disserimus, in utroque processum spinosorum vertebrarum latere, striam plurium pollicum (6 — 7) longitudinem aequantem ferro prismatico Cæl.

Rust inuri jubet. — Eodem cum effectu et fructu hoc remedium in tertio et quarto stadio applicari potest, ubi, nisi morbum omnino sustulerit, tamen desorganisationes, quas dicunt, coërcent.

Absentibus etiam constitutionis vitiis totum corpus in morbi decursu afficitur. Itaque vires tum tonicis, tum incitantibus sustentare eorumque efficaciam diætâ aptâ adjuvare studeas. Praecipue in quarto stadio hoc necesse est, ubi in provectionibus ejus gradibus febrem hecticam colliquationes commitantur.

Symptomatibus, quæ nonnunquam in tertio, plerumque autem in quarto stadio, virium prostrationi obsecundant, suppurationes ex cavo articuli exortae sunt adnumerandae. In medendo his ulceribus magna adhuc viget controversia inter auctores, quorum alii suadent, haec ulcera ne aperiuntur, alii hanc sententiam argumentis impugnant. Equidem apertionem artificialem reor esse praefendam. Quâ enim soli naturae commissâ,

haec ulcera fistulosa persaepe non extrinsecus sese aperiunt, sed sub cute et inter musculos se expandunt, quo facto sanatio, si qua fieri omnino potest, valde impeditur.

have been almost entirely
 forgotten, and the only
 traces of them are to be
 found in the history of the
 world.

The first of these is the
 discovery of the
 fact that the
 world is not
 a single
 entity, but
 a collection
 of many
 different
 parts, each
 of which
 has its own
 history and
 its own
 development.

The second of these is the
 discovery of the
 fact that the
 world is not
 a single
 entity, but
 a collection
 of many
 different
 parts, each
 of which
 has its own
 history and
 its own
 development.

THESES.

I.

Non nisi duo letalitäts gradûs statuendi sunt.

II.

Inter miasma et contagium distinguendum est.

III.

Ante trepanationem pericranium descabendi methodus
omnino est rejicienda.

IV.

Scrophulae et rhachitis non, nisi gradu ac sede,
differunt.

V.

Fungum articulare et luxationem spontaneam non
semper ex uno eodemque fonte oriri, con-
tendo.

VI.

Quibus foramen ovale in corde non est oblitteratum,
 hos, aquae immersos diutius aliis, oblite-
 ratum quibus hoc foramen est, supervivere
 credo.

II

III

IV

